

Richtlijnen

Uitgangspunten bestedingenbeleid

Prins Bernhard Cultuurfonds

Klik in de index van dit document op het onderwerp van uw keuze om direct naar de betreffende specifieke richtlijn te gaan

Specifieke richtlijnen

In aanvulling op de algemene richtlijnen zijn specifieke richtlijnen uitgewerkt voor de meest voorkomende projectsoorten. Aanvragers kunnen zich daarop oriënteren, al naar gelang wat zij willen gaan:

1.	aankopen	P.06
	a. apparatuur/gereedschap	
	b. erfgoed	
	c. muziekbenodigdheden	
	d. toneelbenodigdheden	
	e. andere zaken	
2.	aanleggen - M.N. (HER)BOUW, -INRICHTING EN NATUURONTWIKKELING	P.13
3.	archiveren/digitaliseren	P.16
4.	op-/doorstarten	P.18
5.	overdragen - M.N. EDUCATIEVE ACTIVITEITEN	P.21
6.	presenteren	P.23
7.	produceren	P.26
	a. audiovisueel	
	b. kunstwerk	
	c. podiumkunsten	
	d. social media/internetapplicatie	
8.	publiceren	P.32
9.	restaureren	P.35
10.	studeren/onderzoeken	P.38

Bij het digitaal uploaden van een verzoek via de website krijgen aanvragers instructies op grond van welke informatie en criteria het fonds een en ander zal beoordelen

Geschiedenis

Het Prins Bernhard Fonds werd in 1940 op particulier initiatief opgericht in Londen. Met Prins Bernhard als regent begon het fonds middelen in te zamelen voor de aankoop van oorlogsmaterieel (m.n. Spitfire-vliegtuigen) om Nederland te bevrijden. Na WOII veranderde de doelstelling in de bevordering van cultuur.¹ Later zijn andere werkkerreinen toegevoegd: eerst natuur en wetenschap, en sinds 2015 ook filantropie in het algemeen.

Missie

In 1946 nam het fonds zich voor 'de geestelijke weerbaarheid van het Nederlandsche volk' te versterken door zelfwerkzaamheid op het gebied van cultuur te bevorderen. Hoewel de missie nu anders wordt verwoord, blijft het streven globaal beschouwd gelijk. Nog steeds willen wij mensen in Nederland met een rijk aanbod op het gebied van cultuur, natuur en wetenschap constructief invulling laten geven aan hun leven, individueel én gemeenschappelijk. Omdat ons fonds van oudsher en tot op heden zelf op basis van particulier initiatief opereert, willen wij vooral deze kracht en de daaruit voortkomende activiteiten stimuleren binnen de genoemde werkkerreinen.

Bestedingen o.b.v. aanvragen

Bij het kiezen van bestedingen richt het fonds zich primair op binnenkomende aanvragen. De inkomsten zijn ontoereikend om die allemaal te honoreren. Om tot een consistente selectie te komen bepalen wij, uitgaand van de hieronder uitgewerkte richtlijnen, welke initiatieven het meest voor ondersteuning in aanmerking komen. Voor de beoordeling van projectvoorstellen kent het fonds:

- algemene richtlijnen, die in beginsel voor alle verzoeken en aanvragers gelden;
- specifieke richtlijnen, die op de meest voorkomende projectsoorten toegespitst zijn.

Organisatie

Om optimaal in te spelen op nationale en plaatselijke behoeftes kent ons fonds een landelijk bureau in Amsterdam, twaalf provinciale afdelingen en een onafhankelijk fonds in het Caribisch deel van het Koninkrijk met elk een eigen budget. De samenstelling van het budget en de verdeling daarvan worden toegelicht in het jaarverslag.

Bestuurs- en adviesorganen

Regelmatig van samenstelling wisselende bestuurs- en adviesorganen helpen ons om weloverwogen keuzes te maken. De leden daarvan – elk benoemd vanwege kennis op een specifiek expertisegebied – staan vermeld op de webpagina's van onze provinciale afdelingen en in een lijst met adviseurs van het landelijk fonds. Al onze gremia gaan uit van hetzelfde beoordelingskader, maar kunnen daarbinnen eigen prioriteiten stellen. Deze zijn (met vergaderdata, inzendtermijnen e.d.) te vinden op de eigen webpagina's van de provinciale afdelingen.

Taakverdeling

Om aanvragen efficiënt en op de meest effectieve wijze te verwerken is afgesproken dat een verzoek als volgt – hetzij door een provinciale afdeling, hetzij door het landelijk fonds – wordt behandeld:

- Besluitvorming over ondersteuning van projecten van lokaal, regionaal of provinciaal belang is toevertrouwd aan het afdelingsbestuur in de provincie waar het project plaatsvindt.
- Het landelijk fonds raadpleegt voor de diverse werkterreinen ingestelde adviescommissies bij selectie van te ondersteunen projecten van landelijk belang en projecten die in drie of meer provincies plaatsvinden.²

Particulier fonds

Als particulier fonds kunnen wij bestedingen binnen de werkterreinen doen dankzij inkomsten uit:

- kansspelopbrengsten (m.n. van de BankGiro Loterij en de Nederlandse Lotterij)
- eigen fondsenwerving, verkregen via:
 - » de Anjeractie, onze jaarlijkse collecte;
 - » donateurs, schenkingen en legaten;
 - » opbrengsten uit Cultuurfondsen op Naam.³

Het Prins Bernhard Cultuurfonds houdt rekening met de wensen van schenkers, maar mag zonder last of ruggespraak over de aanwending van middelen beschikken. Vandaar dat onze organisatie de ANBI-status heeft en als goed doel wordt erkend door het CBF.

¹ Het begrip 'cultuur' vatten wij in principe ruim op, maar het fonds richt zich primair op: beeldende kunst, geschiedenis & letteren, monumentenzorg, muziek, theater en deelgebieden van deze werkterreinen.

² In onderling overleg kunnen het landelijk fonds en de betreffende provinciale afdeling(en) voor specifieke aanvragen andersluidende afspraken maken.

³ In dit verband krijgt het fonds middelen in beheer van particulieren, stichtingen, (semi)overheden, bedrijven en andere organisaties. Met onze expertise zoeken wij daarvoor een passende aanwending conform de wensen van de schenker (d.w.z. in overeenstemming met de tevoren bepaalde doelstelling binnen de werkterreinen van ons fonds of aanpalende gebieden).

Algemene richtlijnen

- I. Het fonds behandelt in principe alleen aanvragen:**
 - a.** van rechtspersonen zonder winstoogmerk (stichtingen/verenigingen)⁴ –
 - » met een statutaire doelstelling binnen de werkterreinen van het fonds;
 - » die niet gericht zijn op belangen van één of enkele personen;
 - » met een breed samengesteld bestuur c.q. raad van toezicht.⁵
 - b.** voor projecten met een algemeen publiek belang die:
 - » plaatsvinden in Nederland;⁶
 - » in omvang en tijdsduur beperkt zijn;
 - » zich op een concrete, brede doelgroep richten.
- II. Het fonds draagt alleen bij aan uitzonderlijke initiatieven, dat wil zeggen projecten die:**
 - a.** als inhoudelijk uitzonderlijk en waardevol, alsmede kwalitatief goed worden beoordeeld;
 - b.** nadrukkelijk afwijken van reguliere activiteiten van de aanvrager;
 - c.** ook voor het betreffende werkterrein aantoonbaar bijzonder zijn
 - d.** (uitzonderlijke uitgaven vergen welke) de aanvrager duidelijk niet met andere middelen kan bekostigen.
- III. Het fonds beoordeelt verzoeken van aanvragers:**
 - a.** met grote terughoudendheid, wanneer deze aanvragers exploitatiesubsidie van overheden en/of aanverwante structurele financiering krijgen;
 - b.** met belangstelling, wanneer dit uitzonderlijke initiatieven betreffen die een wezenlijke leemte vullen binnen het bestaande aanbod;
 - c.** relatief mild, wanneer deze aanvragers hoofdzakelijk met vrijwilligers werken en/of activiteiten geheel zelfstandig ontplooiën;
 - overigens zonder dat aan een en ander rechten kunnen worden ontleend – én gaat ervan uit dat aanvragers ook zelf in het project investeren, alsmede elders fondsen werven
- IV. Het fonds neemt om inhoudelijke, financiële en procedurele redenen geen verzoeken in behandeling voor:**
 - a. inhoudelijk**
 - » projecten met een politiek, religieus of overwegend sociaal-maatschappelijk doel;
 - » activiteiten met een fondsenwervend oogmerk;
 - » prijzen, prijsuitreikingen e.d. van andere organisaties;
 - b. financieel**
 - » exploitatiekosten, reguliere investeringen e.d.;
 - » initiatieven waarvoor het fonds alle (of het merendeel van de) kosten zou moeten dragen;
 - » projecten zonder wezenlijk tekort (afgaand op begroting en dekkingsplan);
 - c. procedureel**
 - » projecten die reeds (goeddeels) zijn gerealiseerd op het moment van beoordeling.

⁴ Mede dankzij verschillende CultuurFondsen op Naam kennen wij ook specifieke bijdrageregelingen voor andersoortige aanvragers.

⁵ Bij de beoordeling van aanvragers gaat het fonds in beginsel uit van de Governance Code Cultuur.

⁶ Mede dankzij verschillende CultuurFondsen op Naam kennen wij enkele ondersteuningsmogelijkheden voor activiteiten in het buitenland.

1

A.
apparatuur/
gereedschap

B.
erfgoed

C.
muziek-
benodigheden

D.
toneel-
benodigheden

E.
andere
zaken

aankopen

A.
apparatuur/
gereedschap

B.
erfgoed

C.
muziek-
benodigheden

D.
toneel-
benodigheden

E.
andere
zaken

Het fonds kan ondersteuning overwegen voor de aankoop van apparatuur/gereedschap als die:

ALGEMEEN

- ook door de aanvrager zelf worden gefinancierd met:
 - » een eigen investering;
 - » fondsenwerving elders.

AMATEURS

- participatie binnen een algemeen toegankelijke amateurorganisatie effectief stimuleren;
- structureel van pas komen bij activiteiten van deze en eventueel meer organisaties;
- blijvend in eigendom van deze organisatie, duurzaam en regelmatig door betrokkenen worden benut.

PROFESSIONALS

- in kwalitatieve zin van wezenlijk belang is voor het opereren van de organisatie die de aankoop:
 - » duurzaam en intensief zal gaan gebruiken;
 - » evident niet met exploitatiesubsidie van overheden kan realiseren;
- de publieksfunctie van de organisatie wezenlijk zal vergroten, verbeteren en/of versterken;
- een uitzonderlijke investering vergt van de organisatie.

De provinciale afdelingen kunnen uitgaand van deze richtlijnen specifiek bijdragen aan de aankoop:

- van licht- geluids-, opname- en afspeelapparatuur (audio, foto en video) door amateurorganisaties, buurtcentra e.d.;
- daarbij gelden beperkingen voor de toekenningsfrequentie en maximumbijdragen (zie webpagina's provinciale afdelingen).

Het landelijk fonds neemt dit type aanvragen in principe niet in behandeling.

A.
apparatuur/
gereedschap

B.
erfgoed

C.
muziek-
benodigheden

D.
toneel-
benodigheden

E.
andere
zaken

Het fonds kan ondersteuning overwegen voor de aankoop van erfgoed als:

INHOUD

- de verwerving in één van de volgende categorieën valt en aan de criteria daarvoor beantwoordt:

kunstwerken en andere museale voorwerpen

- met een documentaire en/of historische waarde die de Collectie Nederland wezenlijk verrijkt;
- waarvan de aankoopprijs niet primair wordt bepaald door de artistieke/kunsthistorische waarde;*
- die eigendom worden van een afzonderlijke beheerstichting, een openbaar toegankelijk museum, archief of bibliotheek.

*: het Cultuurfonds verstrekt een aanzienlijke jaarbijdrage aan de Vereniging Rembrandt om dit soort aankopen te ondersteunen.

mobiel erfgoed en onroerende monumenten

- waarvan de monumentale waarde formeel is vastgesteld blijktens:
 - » opname in het Nationaal Register Mobiel Erfgoed;
 - » opname in het Rijksmonumentenregister;
 - » ligging binnen een beschermd dorps- of stadsgezicht;
- die eigendom worden van een aantoonbaar ter zake kundige erfgoedbeheerder.

natuurgebieden

- welke zich bevinden binnen of grenzen aan de Natuurnetwerk Nederland (NN);
- die eigendom worden van een aantoonbaar ter zake kundige erfgoed- of natuurbeheerder.

A.
apparatuur/
gereedschap

B.
erfgoed

C.
muziek-
benodigheden

D.
toneel-
benodigheden

E.
andere
zaken

| Wij dragen in principe alleen bij aan de aankoop van erfgoed als:

OPZET

- vertrouwen bestaat dat de aanvrager de aankoop na verwerving:
 - » duurzaam en kwalitatief goed zal kunnen (laten) beheren;*
 - » regelmatig zal tentoon- c.q. openstellen voor een algemeen publiek;
 - » aantoonbaar uitzonderlijke uitgaven nodig zijn voor de voorgenomen verwerving.

*: blijkens beschikbare faciliteiten, bewezen expertise en financiële positie in heden en verleden.

AANVRAGER

- (realisatie van) de aankoop als uitzonderlijke activiteit van de aanvrager kan worden beschouwd;
- de aanvrager daarvoor:
 - » geen exploitatiesubsidie van overheden en/of aanverwante structurele financiering ontvangt;
 - » een (naar vermogen) substantiële eigen bijdrage levert, eventueel met leden, belanghebbenden e.d.;
 - » aantoonbaar breder draagvlak kweekt blijkens donateurs, inzamelingen, crowdfunding e.d.

| De provinciale afdelingen kunnen uitgaand van deze richtlijnen specifiek ondersteuning overwegen voor:

- verwerving van erfgoed dat primair interessant is voor een algemeen publiek in de betreffende regio;
 - » daarbij gelden vaak beperkingen voor de toekenningsfrequentie en maximumbijdragen (zie webpagina's provinciale afdelingen).

| Het landelijk fonds draagt uitgaand van deze richtlijnen alleen bij aan:

- investeringen van professionele organisaties die vanwege activiteiten in een reeks van jaren een toonaangevende reputatie genieten in (inter)nationaal verband;
- investeringen met een eenmalig karakter waarvan de gevraagde fondsbijdrage maximaal 50 procent van het aankoopbedrag belooft.

A.
apparatuur/
gereedschap

B.
erfgoed

C.
muziek-
benodigheden

D.
toneel-
benodigheden

E.
andere
zaken

Het fonds kan ondersteuning overwegen voor de aankoop van muziekbenodigheden als die:

ALGEMEEN

- ook door de aanvrager zelf worden gefinancierd met:
 - » een eigen investering;
 - » fondsenwerving elders.

AMATEURS

- cultuurparticipatie binnen een algemeen toegankelijk amateurgezelschap effectief stimuleren;
- structureel van pas komen bij repetities en optredens van dit en eventueel meer gezelschappen;
- blijvend in eigendom van dit gezelschap, duurzaam en regelmatig door leden worden benut.

PROFESSIONALS

- in kwalitatieve zin een waardevolle impuls geven aan een professioneel ensemble dat:
 - » zonder exploitatiesubsidie van overheden opereert;
 - » minstens drie jaar onder dezelfde artistieke leiding staat;
- het bereik van het ensemble wezenlijk vergroten;
- een uitzonderlijke investering vergen van het ensemble.

De provinciale afdelingen kunnen uitgaand van deze richtlijnen specifiek bijdragen aan de aankoop:

- van instrumenten en uniforme kleding (geen confectie) door hafabra-korpsen, drumbands, majorettes, koren*, folkloristische groepen e.d.;
- daarbij gelden beperkingen voor de toekenningsfrequentie en maximumbijdragen (zie webpagina's provinciale afdelingen).

*: Koren die uitsluitend optreden tijdens erediensten of religieuze vieringen en bedrijfskorpsen komen niet in aanmerking voor financiële ondersteuning.

Het landelijk fonds draagt uitgaand van deze richtlijnen alleen bij aan:

- de aankoop van instrumenten door professionele ensembles die het voorgaande seizoen minimaal 60 voorstellingen hebben gegeven, waarvan de helft buiten de eigen provincie;
- investeringen met een eenmalig karakter waarvan de gevraagde fondsbijdrage maximaal 50 procent van het aankoopbedrag belooft.

Voor ondersteuning bij de aankoop van muziekinstrumenten kan via het Beurzenprogramma een aanvraag worden ingediend bij het landelijk fonds.

AANKOPEN

A.
apparatuur/
gereedschap

B.
erfgoed

C.
muziek-
benodigheden

D.
toneel-
benodigheden

E.
andere
zaken

Het fonds kan ondersteuning overwegen voor de aankoop van toneelbenodigheden als die:

ALGEMEEN

- ook door de aanvrager zelf worden gefinancierd met:
 - » een eigen investering;
 - » fondsenwerving elders.

AMATEURS

- cultuurparticipatie binnen een algemeen toegankelijk amateurgezelschap effectief stimuleren;
- structureel van pas komen bij repetities en voorstellingen van dit en eventueel meer gezelschappen;
- blijvend in eigendom van dit gezelschap, duurzaam en regelmatig door leden worden benut.

PROFESSIONALS

- in kwalitatieve zin een waardevolle impuls geven aan een professioneel gezelschap dat:
 - » zonder exploitatiesubsidie van overheden opereert;
 - » minstens drie jaar onder dezelfde artistieke leiding staat;
- het bereik van het gezelschap wezenlijk vergroten;
- een uitzonderlijke investering vergen van het gezelschap;

De provinciale afdelingen kunnen uitgaand van deze richtlijnen specifiek bijdragen aan de aankoop:

- van (onderdelen van) podia, tribunes, zaalinrichting en decors, alsmede bijzondere kostuums, rekwisieten e.d. door amateurverenigingen, folkloristische groepen, buurtcentra e.d.;
- daarbij gelden beperkingen voor de toekenningfrequentie en maximumbijdragen (zie webpagina's provinciale afdelingen).

Het landelijk fonds neemt dit type aanvragen in principe niet in behandeling.

AANKOPEN

A.
apparatuur/
gereedschap

B.
erfgoed

C.
muziek-
benodigheden

D.
toneel-
benodigheden

E.
andere
zaken

Het fonds kan ondersteuning overwegen voor de aankoop van andere zaken* als die:

*: dan apparatuur/gereedschap, erfgoed, muziek- en toneelbenodigheden

ALGEMEEN

- ook door de aanvrager zelf worden gefinancierd met:
 - » een eigen investering;
 - » fondsenwerving elders.

AMATEURS

- participatie binnen een algemeen toegankelijke amateurorganisatie effectief stimuleren;
- structureel van pas komen bij activiteiten van deze en eventueel meer organisaties;
- blijvend in eigendom van deze organisatie, duurzaam en regelmatig door betrokkenen worden benut.

PROFESSIONALS

- in kwalitatieve zin van wezenlijk belang zijn voor het opereren van de organisatie die de aankoop:
 - » duurzaam en intensief zal gaan gebruiken;
 - » evident niet met exploitatiesubsidie van overheden kan realiseren;
- de publieksfunctie van de organisatie wezenlijk zullen vergroten, verbeteren en/of versterken;
- een uitzonderlijke investering vergen van de organisatie.

De provinciale afdelingen kunnen uitgaand van deze richtlijnen specifiek bijdragen aan de aankoop:

- van b.v. benodigheden voor educatieve activiteiten, exposities en natuurstudie door amateurorganisaties, buurtcentra e.d.;
- daarbij gelden beperkingen voor de toekenningfrequentie en maximumbijdragen (zie webpagina's provinciale afdelingen).

Het landelijk fonds neemt dit type aanvragen in principe niet in behandeling.

2

aanleggen

Het fonds kan ondersteuning overwegen voor m.n. (her)bouw, -inrichting en natuurontwikkeling als:

INHOUD

- het project in één van de volgende categorieën valt en aan de criteria daarvoor beantwoordt:

bouw (inclusief her-, nieuwbouw en reconstructie)

- de bouw aantoonbare meerwaarde heeft voor de infrastructuur van het betreffende werkterrein en m.n.
 - » - voor het onderbrengen van collecties in wind- en waterdichte depotruimtes;
 - » - het tonen van (herstel/restauratie van) collecties in educatieve publieksruimte;
- de gevraagde fondsbijdrage onontbeerlijk is voor het bewerkstelligen van deze meerwaarde;
- het aan te leggen object eigendom wordt van een openbaar toegankelijke instelling.

(her)inrichting

- de (her)inrichting deel uitmaakt van een grootschalig nieuwbouw- of renovatieproject;
- de (her)inrichting aantoonbare meerwaarde heeft voor de infrastructuur van het betreffende werkterrein en m.n.:
 - » - de educatieve functie van de organisatie duurzaam versterkt;
 - » - de gevraagde fondsbijdrage onontbeerlijk is voor het bewerkstelligen van deze meerwaarde.

natuurontwikkeling

- het te ontwikkelen natuurgebied zich bevindt binnen of grenst aan de Natuurnetwerk Nederland (NN);
- de gevraagde fondsbijdrage onontbeerlijk is voor adequate uitvoering van de beoogde werkzaamheden;
- het natuurgebied eigendom wordt van een aantoonbaar ter zake kundige erfgoed- of natuurbeheerder.

Wij dragen in principe alleen bij aan (her)bouw, -inrichting en natuurontwikkeling als:.

OPZET

- vertrouwen bestaat dat de aanvrager de bouw, (her)inrichting c.q. het natuurgebied na voltooiing:
 - » duurzaam en kwalitatief goed zal kunnen (laten) beheren; *
 - » regelmatig zal openstellen voor een algemeen publiek;
- aantoonbaar uitzonderlijke uitgaven nodig zijn voor de beoogde werkzaamheden.

*: blijkens beschikbare faciliteiten, bewezen expertise en financiële positie in heden en verleden.

AANVRAGER

- de beoogde werkzaamheden als uitzonderlijke activiteit van de aanvrager kunnen worden beschouwd;
- de aanvrager daarvoor:
 - » geen exploitatiesubsidie van overheden en/of aanverwante structurele financiering ontvangt;
 - » een (naar vermogen) substantiële eigen bijdrage levert, eventueel met leden, belanghebbenden e.d.;
 - » aantoonbaar breder draagvlak kweekt blijkens donateurs, inzamelingen, crowdfunding en vrijwilligers.

De provinciale afdelingen kunnen uitgaand van deze richtlijnen alleen ondersteuning overwegen voor:

- bouw- en (her)inrichtingsprojecten die primair meerwaarde hebben voor de betreffende regio;
- daarbij gelden vaak beperkingen voor de toekenningsfrequentie en maximumbijdragen (zie webpagina's provinciale afdelingen).

Het landelijk fonds draagt uitgaand van deze richtlijnen alleen bij aan:

- investeringen van professionele organisaties die vanwege activiteiten in een reeks van jaren een toonaangevende reputatie genieten in (inter)nationaal verband;
- investeringen met een eenmalig karakter waarvan de gevraagde fondsbijdrage maximaal 50 procent van de kosten belooft.

3

archiveren/ digitaliseren

Het fonds kan ondersteuning overwegen voor behoud en ontsluiting van archieven/collecties als:

INHOUD

- (behoud van) het archief/de collectie van groot algemeen belang is voor het betreffende werkterrein;
- ontsluiting van het archief/de collectie aantoonbaar relevant is voor een concreet benoemde, brede doelgroep;
- behoud en ontsluiting van het archief ook na afronding van het project duurzaam worden bevorderd en m.n.:
 - » door aansluiting op en uitwisseling met andere landelijke en regionale archieven;
 - » door het publiek de inhoud van het archief actief in (deel)presentaties aan te bieden

Wij dragen in principe alleen bij aan behoud en ontsluiting van archieven/collecties als:

OPZET

- het project een eenmalig karakter heeft en de omvang en tijdsduur daarvan beperkt zijn;
- vertrouwen bestaat dat een kwalitatief goede projectvoorbereiding tot waardevolle resultaten leidt blijkens o.a.:
 - » een pilot c.q. (test)project waarmee aantoonbaar veelbelovende resultaten zijn behaald;
 - » en/of aantoonbaar commitment voor het project bij een instelling die zich richt op c.q. meest verbonden is met de doelgroep;
- aantoonbaar uitzonderlijke uitgaven nodig zijn voor bv. conserveren, digitaliseren, inventariseren.

AANVRAGER

- (uitvoering van) het project niet binnen de reguliere taken van de aanvrager valt;
- de aanvrager:
 - » daarvoor geen exploitatiesubsidie van overheden en/of aanverwante structurele financiering ontvangt;
 - » daarin een (naar vermogen) substantiële eigen bijdrage investeert.

De provinciale afdelingen kunnen uitgaand van deze richtlijnen specifiek bijdragen aan:

- openbaar toegankelijke projecten met een voor een algemeen publiek in de regio interessant onderwerp;
- daarbij gelden vaak beperkingen voor de toekenningsfrequentie en maximumbijdragen (zie webpagina's provinciale afdelingen).

Het landelijk fonds draagt uitgaand van deze richtlijnen alleen bij aan:

- behoud en ontsluiting van archieven/collecties met een onmiskenbaar landelijk belang.

4

op-/ doorstarten

Het fonds kan ondersteuning overwegen voor het op- of doorstarten van een organisatie als:

INHOUD

- deze een hiaat vult binnen het betreffende werkterrein gezien de aard en het belang van de activiteiten;
- op- of doorstarten daarvan aantoonbaar relevant is voor een concreet benoemde, brede doelgroep;
- de organisatie ook na de op- of doorstartfase duurzaam in het algemeen belang blijft opereren.

Wij dragen in principe alleen bij aan het op- of doorstarten van een organisatie als:

OPZET

- de op- of doorstartfase een eenmalig karakter heeft en de tijdsduur daarvan beperkt is;
- vertrouwen bestaat dat een kwalitatief goede projectvoorbereiding tot waardevolle resultaten leidt blijktens o.a.:
 - » een pilot c.q. (test)project waarmee aantoonbaar veelbelovende resultaten zijn behaald;
 - » en/of aantoonbaar commitment voor het project bij een instelling die zich richt op c.q. meest verbonden is met de doelgroep;
- er overtuigend zicht is op (financieel) zelfstandig functioneren na de op- of doorstartfase blijktens o.a.:
 - » een gedegen analyse van de behoefte aan te ontwikkelen activiteiten binnen het betreffende werkterrein.

AANVRAGER

- de organisatie die op- of doorstart daarbij:
 - » geen reeds door andere (potentiële) aanvragers uitgevoerde activiteiten ontplooit;
 - » geen belemmeringen voorziet vanwege bijvoorbeeld claims van c.q. uitstaande verplichtingen aan derden
- de aanvrager:
 - » daarvoor geen exploitatiesubsidie van overheden en/of aanverwante structurele financiering ontvangt;
 - » daarin een (naar vermogen) substantiële eigen bijdrage investeert.

De provinciale afdelingen kunnen uitgaand van deze richtlijnen specifiek bijdragen aan:

- organisaties met een voor de betreffende regio unieke functie en een algemeen publiek belang;
- daarbij gelden vaak beperkingen voor de toekenningfrequentie en maximumbijdragen (zie webpagina's provinciale afdelingen).

Het landelijk fonds draagt uitgaand van deze richtlijnen alleen bij aan:

- het op- of doorstarten van organisaties als die voor het betreffende werkteerrein:
 - » aantoonbaar in een breed ervaren (publieke) behoefte voorzien;
 - » zonder twijfel een verrijking vormen vanwege in (inter-)nationaal verband uitzonderlijke en kwalitatief hoogstaande activiteiten.
- investeringen met een eenmalig karakter waarvan de gevraagde fondsbijdrage maximaal 50 procent van de kosten belooft.

5

overdragen

Het fonds kan ondersteuning overwegen voor educatieve activiteiten als die:

INHOUD

- voor cultuur, natuur of wetenschap in Nederland wezenlijke kennis of vaardigheden betreffen;
- voor een breed publiek of juist een specifieke doelgroep relevante materie op toegankelijke wijze ontsluiten;
- een onmiskenbare en duurzaam bruikbare toevoeging vormen op het bestaande aanbod.

Wij dragen in principe alleen bij aan educatieve activiteiten als:

OPZET

- vertrouwen bestaat dat een kwalitatief goede projectvoorbereiding tot waardevolle resultaten leidt blijkens o.a.:
 - » een pilot c.q. (test)project waarmee aantoonbaar veelbelovende resultaten zijn behaald;
 - » en/of aantoonbaar commitment voor het project bij een instelling die zich richt op c.q. meest verbonden is met de doelgroep;
- vanwege de opzet en uitvoering uitzicht bestaat op adequate bekendmaking en voldoende deelname;
- de uitgaven wel deels maar niet geheel met financiering uit andere bronnen gedekt kunnen worden.

AANVRAGER

- (uitvoering van) het project niet binnen de reguliere taken van de aanvrager valt;
- de aanvrager:
 - » daarvoor geen exploitatiesubsidie van overheden en/of aanverwante structurele financiering ontvangt;
 - » daarin een (naar vermogen) substantiële eigen bijdrage investeert.

De provinciale afdelingen kunnen uitgaand van deze richtlijnen specifiek bijdragen aan:

- educatieve activiteiten die een voor de regio wezenlijk onderwerp uitlichten;
- daarbij gelden vaak beperkingen voor de toekenningfrequentie en maximumbijdragen (zie webpagina's provinciale afdelingen).

Het landelijk fonds draagt uitgaand van deze richtlijnen specifiek bij aan:

- vervaardiging van niet-regulier (les)materiaal voor gebruik binnen en buiten het onderwijs;
- projecten waarin uitzonderlijke samenwerkingsvormen en/of innovatieve technieken tot meerwaarde leidt voor de groep(-en) waarop het project is gericht.
- projecten gericht op bewustwording van het belang van natuur en landschap bij specifieke doelgroepen;

6

presenteren

Het fonds kan ondersteuning overwegen voor publieksmanifestaties als die:

INHOUD

- bijzonder zijn voor zowel de aanvrager als het betreffende werkterrein*;
- interessant zijn voor een breed publiek en op voor publiek toegankelijke locaties plaatsvinden;
- een onmiskenbare en wezenlijke toevoeging vormen op het bestaande aanbod*.

*: Uitzonderlijkheid voor werkterrein en toevoeging op aanbod m.n. bij landelijk fonds strenge criteria.

Wij dragen in principe alleen bij aan educatieve activiteiten als:

OPZET

- vertrouwen bestaat dat een kwalitatief goede projectvoorbereiding tot waardevolle resultaten leidt blijktens o.a.:
 - » een pilot c.q. (test)project waarmee aantoonbaar veelbelovende resultaten zijn behaald;
 - » en/of aantoonbaar commitment voor het project bij een instelling die zich richt op c.q. meest verbonden is met de doelgroep;
- aantoonbaar uitzonderlijke uitgaven nodig zijn vanwege het bijzondere karakter van de manifestatie;
- deze uitgaven niet met (te verwachten) entree- en sponsorgelden gefinancierd kunnen worden.

AANVRAGER

- (uitvoering van) het project niet binnen de reguliere taken van de aanvrager valt;
- de aanvrager:
 - » daarvoor geen exploitatiesubsidie van overheden en/of aanverwante structurele financiering ontvangt;
 - » daarin een (naar vermogen) substantiële eigen bijdrage investeert.

De meeste provinciale afdelingen kunnen uitgaand van deze richtlijnen onder meer bijdragen aan:

- tentoonstellingen, festivals en andere manifestaties die een voor de regio wezenlijk onderwerp uitlichten of anderszins een primair lokaal, regionaal of provinciaal belang hebben;
- taptoes, regionale concoursen en kampioenschappen (of voorrondes daarvan) voor amateurs op het gebied van de podiumkunsten;
- daarbij gelden vaak beperkingen voor de toekenningsfrequentie en maximumbijdragen (zie webpagina's provinciale afdelingen).

Het landelijk fonds draagt uitgaand van deze richtlijnen alleen bij aan publieksmanifestaties die:

- naar verwachting (blijkens voorgaande edities) een breed (inter)nationaal publiek zullen aantrekken vanwege de uitzonderlijkheid en kwaliteit;
- substantiële extra uitgaven vergen om b.v.:
 - » bijzondere bruikleenkosten (transport en verzekering) te dekken bij tentoonstellingen*;
 - » speciale en nieuwe (deel)programma's te realiseren bij festivals, congressen en symposia;
 - » uniek toptalent te engageren en te laten excelleren bij concoursen.

*: Bij de beoordeling van aanvragen voor hedendaagse kunsttentoonstellingen gaat het fonds in beginsel uit van de richtlijn kunstenaarshonoraria.

7

B.
kunstwerk

C.
podiumkunsten

D.
sociaal media/
internetapplicatie

produceren

PRODUCEREN

A.
audiovisueel

B.
kunstwerk

C.
podiumkunsten

D.
sociaal media/
internetapplicatie

Het fonds kan ondersteuning overwegen voor audiovisuele producties als die:

INHOUD

- een wezenlijk aspect van cultuur, natuur of wetenschap in Nederland met nieuwe visies uitlichten;
- voor een breed publiek relevante materie op een voor deze doelgroep toegankelijke wijze ontsluiten;
- een onmiskenbare en duurzaam bruikbare toevoeging vormen op het bestaande aanbod.

Wij dragen in principe alleen bij aan audiovisuele producties als:

OPZET

- deze een concrete (educatieve) meerwaarde hebben binnen het kader van een multidisciplinair publieksproject;
- vertrouwen bestaat dat een kwalitatief goede projectvoorbereiding tot waardevolle resultaten leidt blijktens o.a.:
 - » een pilot c.q. (test)project waarmee aantoonbaar veelbelovende resultaten zijn behaald;
 - » en/of aantoonbaar commitment voor het project bij een instelling die zich richt op c.q. meest verbonden is met de doelgroep;
- vanwege de opzet en uitvoering uitzicht bestaat op verspreiding via een breed distributienetwerk.

AANVRAGER

- (uitvoering van) het project niet binnen het reguliere aanbod van de aanvrager valt;
- de aanvrager:
 - » daarvoor geen exploitatiesubsidie van overheden en/of aanverwante structurele financiering ontvangt
 - » daarin een (naar vermogen) substantiële eigen bijdrage investeert.

De provinciale afdelingen kunnen uitgaand van deze richtlijnen specifiek bijdragen aan:

- producties die een voor de regio wezenlijk onderwerp uitlichten;
- daarbij gelden vaak beperkingen voor de toekenningfrequentie en maximumbijdragen (zie webpagina's provinciale afdelingen).

Het landelijk fonds neemt aanvragen voor ondersteuning van producties die zijn bestemd voor uitzending via een nationale omroep alleen in behandeling als deze onderdeel uitmaken van een breder project.

PRODUCEREN

A.
audiovisueel

B.
kunstwerk

C.
podiumkunsten

D.
sociaal media/
internetapplicatie

Het fonds kan ondersteuning overwegen voor de productie van kunstwerken als die:

INHOUD

- bijzonder zijn voor zowel de aanvrager als het betreffende werkterrein;
- interessant zijn voor een breed publiek en op voor publiek toegankelijke locaties worden gepresenteerd;
- een onmiskenbare en wezenlijke toevoeging vormen op het bestaande aanbod.

Wij dragen in principe alleen bij aan de productie van kunstwerken als:

OPZET

- vertrouwen bestaat dat een kwalitatief goede projectvoorbereiding tot waardevolle resultaten leidt blijktens o.a.:
 - » een pilot c.q. (test)project waarmee aantoonbaar veelbelovende resultaten zijn behaald;
 - » en/of aantoonbaar commitment voor het project bij een instelling die zich richt op c.q. meest verbonden is met de doelgroep;
- aantoonbaar uitzonderlijke uitgaven nodig zijn vanwege het bijzondere karakter van het kunstwerk;
- de uitgaven wel deels maar niet geheel met financiering uit andere bronnen gedekt kunnen worden.

AANVRAGER

- (uitvoering van) het project niet binnen het reguliere aanbod van de aanvrager valt;
- de aanvrager:
 - » daarvoor geen exploitatiesubsidie van overheden en/of aanverwante structurele financiering ontvangt;
 - » daarin een (naar vermogen) substantiële eigen bijdrage investeert.

De provinciale afdelingen kunnen uitgaand van deze richtlijnen o.m. bijdragen aan:

- kunstwerken die ter gelegenheid/herdenking van een bijzondere gebeurtenis (in opdracht) worden geproduceerd;
- daarbij gelden vaak beperkingen voor de toekenningsfrequentie en maximumbijdragen (zie webpagina's provinciale afdelingen).

Het landelijk fonds draagt in beginsel niet bij aan de vervaardiging van nieuwe kunstwerken.

PRODUCEREN

A.
audiovisueel

B.
kunstwerk

C.
podiumkunsten

D.
sociaal media/
internetapplicatie

Het fonds kan ondersteuning overwegen voor podiumproducties als die:

INHOUD

- bijzonder zijn voor zowel de aanvrager als het betreffende werkterrein*;
- interessant zijn voor een breed publiek en op voor publiek toegankelijke locaties worden uitgevoerd;
- een onmiskenbare en wezenlijke toevoeging vormen op het bestaande aanbod*.

*: uitzonderlijkheid voor werkterrein en toevoeging op aanbod m.n. bij landelijk fonds strenge criteria.

Wij dragen in principe alleen bij aan podiumproducties als:

OPZET

- vertrouwen bestaat dat een kwalitatief goede projectvoorbereiding tot waardevolle resultaten leidt blijktens o.a.:
 - » een pilot c.q. (test)project waarmee aantoonbaar veelbelovende resultaten zijn behaald;
 - » en/of aantoonbaar commitment voor het project bij een instelling die zich richt op c.q. meest verbonden is met de doelgroep;
- aantoonbaar uitzonderlijke uitgaven nodig zijn vanwege het bijzondere karakter van de productie;
- deze uitgaven niet met (te verwachten) entree- en sponsorgelden gefinancierd kunnen worden.

AANVRAGER

- (uitvoering van) het project niet binnen het reguliere aanbod van de aanvrager valt;
- de aanvrager:
 - » daarvoor geen exploitatiesubsidie van overheden en/of aanverwante structurele financiering ontvangt;
 - » daarin een (naar vermogen) substantiële eigen bijdrage investeert.

PRODUCEREN

A.
audiovisueel

B.
kunstwerk

C.
podiumkunsten

D.
sociaal media/
internetapplicatie

De provinciale afdelingen kunnen uitgaand van deze richtlijnen o.m. bijdragen aan:

- jubileumproducties, -concerten, uitvoeringen e.d. vanwege 25-jarig bestaan en veelvoud daarvan, maar niet vanzelfsprekend bij tussenliggende lustrumvieringen;
- daarbij gelden vaak beperkingen voor de toekenningsfrequentie en maximumbijdragen (zie webpagina's provinciale afdelingen).

Het landelijk fonds draagt uitgaand van deze richtlijnen alleen bij aan podiumproducties die:

- voor zowel de aanvrager als de uitvoeringspraktijk inhoudelijk aantoonbaar uniek zijn;
- uitzonderlijke uitgaven vergen vanwege bv. bijzondere locaties, omvangrijke investeringen e.d.

PRODUCEREN

A.
audiovisueel

B.
kunstwerk

C.
podiumkunsten

D.
sociaal media/
internetapplicatie

Het fonds kan ondersteuning overwegen voor toepassingen van social media en internetapplicaties als die:

INHOUD

- een wezenlijk aspect van cultuur, natuur of wetenschap in Nederland met nieuwe visies uitlichten;
- voor publiek openbaar toegankelijk zijn en aantoonbaar relevant voor een concreet benoemde, brede doelgroep;
- een onmiskenbare en duurzaam bruikbare toevoeging vormen op het bestaande aanbod.

Wij dragen in principe alleen bij aan toepassingen van social media en internetapplicaties als:

OPZET

- deze een concrete (educatieve) meerwaarde hebben binnen het kader van een breder multidisciplinair publieksproject;
- met nieuwe technologie niet eerder (in samenhang) beschikbare gegevens worden ontsloten
- de uitgaven wel deels maar niet geheel met financiering uit andere bronnen gedekt kunnen worden.

AANVRAGER

- (uitvoering van) het project niet binnen het reguliere aanbod van de aanvrager valt;
- de aanvrager:
 - » daarvoor geen exploitatiesubsidie van overheden en/of aanverwante structurele financiering ontvangt;
 - » daarin een (naar vermogen) substantiële eigen bijdrage investeert.

De provinciale afdelingen kunnen in aanvulling op de bovenstaande nog eigen richtlijnen en maximumbijdragen hanteren (zie webpagina's provinciale afdelingen).

8

publiceren

Het fonds kan ondersteuning overwegen voor publicaties (m.n. boeken, tijdschriften, cd's en dvd's) als die:

INHOUD

- een wezenlijk aspect van cultuur, natuur of wetenschap in Nederland met nieuwe visies uitlichten;
- voor een breed publiek relevante materie op een voor deze doelgroep toegankelijke wijze ontsluiten;
- een onmiskenbare en duurzaam bruikbare toevoeging vormen op het bestaande aanbod.

Wij dragen in principe alleen bij aan publicaties als:

OPZET

- vertrouwen bestaat dat een kwalitatief goede projectvoorbereiding tot waardevolle resultaten leidt blijktens o.a.:
 - » een pilot c.q. (test)project waarmee aantoonbaar veelbelovende resultaten zijn behaald;
 - » en/of aantoonbaar commitment voor het project bij een instelling die zich richt op c.q. meest verbonden is met de doelgroep;
- vanwege de opzet en uitvoering uitzicht bestaat op verspreiding via een breed distributienetwerk;
- een substantiële oplage via gangbare verkoopkanalen wordt verhandeld tegen een redelijke prijs.

AANVRAGER

- (uitvoering van) het project niet binnen de reguliere taken van de aanvrager valt;
- de aanvrager:
 - » daarvoor geen exploitatiesubsidie van overheden en/of aanverwante structurele financiering ontvangt;
 - » daarin een (naar vermogen) substantiële eigen bijdrage investeert;
 - » aantoonbaar toegang heeft tot een breed distributienetwerk voor verspreiding van publicaties. *

*: Bij wijze van uitzondering kunnen ook uitgevers worden ondersteund die geen rechtspersoon zonder winstoogmerk zijn.

De provinciale afdelingen kunnen uitgaand van deze richtlijnen specifiek bijdragen aan:

- boekpublicaties, speciale tijdschriftedities e.d. die een voor de regio wezenlijk onderwerp uitlichten;
- daarbij gelden vaak beperkingen voor de toekenningsfrequentie en maximumbijdragen (zie webpagina's provinciale afdelingen).

Het landelijk fonds draagt uitgaand van deze richtlijnen alleen bij aan:

- boeken met een breed onderwerp
 - » die op landelijk schaal worden gedistribueerd
 - » die in een oplage van minimaal 1.000 exemplaren verschijnen
 - » waarbij ten minste 90% van de oplage wordt verkocht
 - » die worden verkocht voor tenminste de productieprijs per stuk
 - » waarbij de bedrijfskosten maximaal 25% van de netto omzet bedragen
- speciale tijdschriftedities met een bijzonder thema, waarvoor aantoonbaar extra uitgaven nodig zijn en die die – op landelijke schaal gedistribueerd – voor ten minste de productieprijs per stuk worden verkocht;
- cd's/dvd's als het jubileumuitgaven (25 jaar of veelvoud daarvan) betreft en/of het ontsluiten van historisch interessante opnames of hommages aan Nederlandse componisten, musici of ensembles.

9

restaureren

Het fonds kan ondersteuning overwegen voor de restauratie van erfgoed dat:

INHOUD

- Nederland vanwege de bijzondere monumentale en/of (cultuur)historische waarde* wezenlijk verrijkt;
- hoewel gelegen buiten Nederland zelf, vanwege de bijzondere monumentale en/of (cultuur) historische waarde als Nederlands erfgoed geldt;
- in een duidelijke (maatschappelijke) context staat en – voor zover mogelijk – algemeen toegankelijk is;
- eigendom is van een aantoonbaar ter zake kundige erfgoedbeheerder en niet van een overheid.

*: Bij onroerend erfgoed m.n. blijktens:

- opname in het Rijksmonumentenregister;
- ligging binnen een beschermd dorps- of stadsgezicht

*: Bij mobiel erfgoed m.n. blijktens:

- opname in het Nationaal Register Mobiel Erfgoed.

Wij dragen in principe alleen bij aan de restauratie van erfgoed als:

OPZET

- vertrouwen bestaat dat de aanvrager het erfgoedobject:
 - » aantoonbaar* verantwoord, gedegen en zorgvuldig laat restaureren;
 - » duurzaam en kwalitatief goed zal kunnen (laten) beheren;**
 - » regelmatig zal open- c.q. tentoonstellen voor een algemeen publiek;
- aantoonbaar uitzonderlijke uitgaven*** nodig zijn voor de restauratie.

*: Blijkens goedkeuring van plannen door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed/ desbetreffende Provincie en/of Gemeente of koepelorganisaties van molens, schepen e.d.

** : Blijkens beschikbare faciliteiten, bewezen expertise en financiële positie in heden en verleden.

***: Bij Rijksmonumenten blijkens vaststelling restauratiekosten en subsidiabel tekort door Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed/ desbetreffende Provincie en/of Gemeente, bij verhuur blijkens berekening onrendabele top (rendement minus investering in restauratie).

AANVRAGER*

- (realisatie van) de restauratie als uitzonderlijke activiteit van de aanvrager kan worden beschouwd;
- de aanvrager daarvoor:
 - » geen exploitatiesubsidie van overheden en/of aanverwante structurele financiering ontvangt;
 - » een (naar vermogen) substantiële eigen bijdrage levert, eventueel met leden, belanghebbenden e.d.;
 - » aantoonbaar breder draagvlak kweekt blijkens donateurs, inzamelingen, crowdfunding en vrijwilligers.

*: Naast rechtspersonen die conform de statutaire doelstelling behoud van monumenten zonder winstoogmerk nastreven, kunnen bij wijze van uitzondering ook kerkbesturen en particuliere eigenaren van molens een restauratiebijdrage aanvragen bij het fonds.

De provinciale afdelingen kunnen uitgaand van deze richtlijnen specifiek ondersteuning overwegen voor:

- de restauratie van erfgoed dat primair interessant is voor een algemeen publiek in de betreffende regio;
- daarbij gelden vaak beperkingen voor de toekenningsfrequentie en maximumbijdragen (zie webpagina's provinciale afdelingen).

10

studeren/ onderzoeken

Het fonds kan ondersteuning overwegen voor m.n. vervolgopleidingen en -onderzoek in het buitenland als:

AANVRAGER

- de aanvrager:
 - » de Nederlandse nationaliteit heeft of ten minste drie jaar in Nederland ingeschreven staat;
 - » met goed gevolg een studie heeft afgerond in Nederland* blijkt een:
 - masterdiploma** na WO-studie;
 - bachelordiploma na HBO-studie;
 - » zich tijdens deze studie als uitzonderlijk talent heeft gemanifesteerd blijkt een:
 - een cijferlijst met een gemiddeld cijfer van 8 of hoger (bij WO-studie);
 - een gedegen beargumenteerd getuigeschrift van afstudeerbegeleiders;
 - documentatie van recent werk – audio-/video-/foto – bij (podium)kunstenaars en musici;
 - » daarvoor een (naar vermogen) substantiële eigen bijdrage levert, eventueel met andere beurzen;
- (uitvoering van) het project niet (volledig) binnen een regulier dienstverband*** van de aanvrager valt.

*: Of een daaraan gelijkwaardige studie in het buitenland waarvan het diploma in Nederland is erkend.

** : Ook aanvragers met een drs.- mr.- en/of mr.-titel kunnen een verzoek indienen; geneeskundestudenten moeten tevens in het bezit zijn van hun artsdiploma.

***: AIO's en OIO's kunnen worden ondersteund voor een buitenlandverblijf binnen hun promotietraject, mits:

- zichzelf daar minstens de helft van hun salaris in investeren;
- hun werkgever in aanvulling daarop een toelage verstrekt van minimaal de beoogde fondsbijdrage.

Wij dragen in principe alleen bij aan vervolgopleidingen en -onderzoek in het buitenland als:

INHOUD

- deze inhoudelijk nauw aansluiten op de door de aanvrager afgeronde HBO- of WO-studie;
- een heldere motivatie duidt hoe het project op de (maatschappelijke) ambities van de aanvrager aansluit;
- de kwaliteit van het opleidings- c.q. onderzoeksinstituut in het buitenland hoog aangeschreven staat.het Cultureel Erfgoed/ desbetreffende Provincie en/of Gemeente, bij verhuur blijkt een berekening onrendabele top (rendement minus investering in restauratie).

OPZET

- het project een minimale duur heeft van:
 - » (tweede) masterstudie – één jaar
 - » onderzoek – drie maanden
- het beoogde programma resulteert in:
 - » een (tweede) masterdiploma;
 - » een dissertatie of wetenschappelijke publicatie.

Het landelijk fonds kan uitgaand van deze richtlijnen bijdragen aan:

- alle disciplines – de hierboven beschreven soorten vervolgopleiding en -onderzoek;
- beeldende kunst – in aanvulling hierop:
 - » mode;
 - » design/vormgeving.
- muziek – in aanvulling hierop:
 - » masterclasses,
 - » summerschoolvervolgopleidingen.
 - » aanschaffen muziekinstrumenten

De provinciale afdelingen kunnen geen ondersteuning overwegen uitgaand van deze richtlijnen.